

Nr 42.

Ankom till riksdagens kansli den 30 april 1925 kl. 1 e. m.

Utlåtande i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till förordning om ändrad lydelse av 6 § i förordningen den 11 juli 1924 angående postgirorörelse.

I en till riksdagen avlåten, den 20 nästlidna mars dagtecknad proposition, nr 185, som hänvisats till bankoutskottet, har Kungl. Maj:t, under åberopande av propositionen bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över kommunikationsärenden för samma dag, föreslagit riksdagen att antaga följande

Förslag

till

**förordning om ändrad lydelse av 6 § i förordningen den 11 juli 1924
(nr 378) angående postgirorörelse.**

Härigenom förordnas, att 6 § i förordningen den 11 juli 1924 angående postgirorörelse skall erhålla följande ändrade lydelse:

6 §.

Postverket äger i postgirorörelsen uppbära följande avgifter:

1) för varje inbetalning av högst 50 kronor.....	10 öre,
för varje inbetalning överstigande 50 kronor	20 öre;
2) för varje utbetalning	
en grundavgift av 5 öre samt	
en tilläggsavgift av 2 öre för varje påbörjat hundratal kronor av det belopp, som skall utbetalas, dock att utbetalning till kontoinnehavare från dennes eget konto skall vara avgiftsfri.	

För girering utgår ingen avgift.

Inbetalningsavgift utgår icke för belopp, som med posten försänts till kontoinnehavaren för att kontant utbetalas till honom av postanstalt, men som, på hans begäran, i stället gottskrives hans postgironkonto.

Denna förordning träder i kraft dagen efter den, då förordningen, enligt därå meddelad uppgift, från trycket utkommit i Svensk författningssamling.

Åberopade statsrådsprotokollet innehåller i huvudsak följande.

Genom beslut av statsmakterna år 1924 har i Sverige från och med innevarande år införts postgiroörelse och har förordning om postgiroörelse utfärdats den 11 juli 1924 (Sv. förf.-saml. nr 378). Enligt 6 § i berörda förordning äger postverket i postgiroörelsen uppbära för varje *inbetalning* 10 öre och 20 öre, om inbetalningen uppgår till högst respektive överstiger 50 kronor, och för varje *utbetalning* en grundavgift av 5 öre samt en tilläggsavgift av 2 öre för varje påbörjat hundratal kronor av det belopp, som skall utbetalas. Medan avgiften för en inbetalning sålunda är högst 20 öre, är densamma vid en utbetalning obegränsad.

Framställning
av Kooperativa
förbundet.

I skrivelse den 10 februari 1925 har kooperativa förbundet hemställt bland annat om sådan ändring av gällande bestämmelser om postgiroörelsen, att *utbetalningsavgift* icke skall utgå i fråga om belopp, som från postgirokonto utbetalas till kontoinnehavaren själv. Till stöd härför har förbundet anfört:

Den nu gällande bestämmelsen angående avgifterna för utbetalning från postgirokonto hade under den tid, som förflutit, sedan postgiroörelsen igångsattes, visat sig vara mindre lämplig. Då stora belopp inbetalades å ett girokonto, måste innehavaren tid efter annan girera betydande summor till sin banks postgirokonto. Banken kunde i allmänhet icke låta tillgodohavandet på sitt konto kvarstå hos postverket, utan nödgades uttaga detsamma i kontanter. Vid uttagandet av exempelvis 100,000 kronor uppginge uttagningsavgiften till 20 kronor 5 öre. Det vore självklart, att banken icke ville erlägga denna avgift utan ansåge, att den borde belasta insättarens konto. På detta sätt komme insättning i bank genom förmedling av postgiroörelsen att bliva belagd med ett slags beskattning, som insättaren icke behövde erlägga, om samma transaktion förmedlades av en bank. För varje belopp, som samlats på ett postgirokonto genom insättningar från olika håll på kontot, hade för övrigt redan erlagts inbetalningsavgifter enligt förordningen om postgiroörelse.

Den förnämsta olägenheten av gällande bestämmelser skulle kunna avlägsnas, om riksbanken, bankerna och övriga penninginrättningar bereddes möjlighet att utan erläggande av utbetalningsavgift från sina postgirokonton uttaga medel. Emellertid syntes den största konsekvensen ernås, om avgiftsfrihet stadgades för varje belopp, som från postgirokonto utbetalades till kontoinnehavaren själv. Vad beträffade kontant utbetalning till andra personer, torde däremot ingen anledning finnas till avgiftsbefrielse.

Generalpost-
styrelsen.

I utlåtande häröver den 16 mars 1925 har generalpoststyrelsen anfört följande:

»Då viss, om också begränsad, erfarenhet rörande postgiroörelsen redan vunnits, synes det ej strida mot frågans föregående behandling att redan nu tillse, huruvida icke den av kooperativa förbundet gjorda hemställan i fråga om avgifterna har fog för sig. En sådan undersökning torde även vara påkallad av den anledningen att ett flertal andra kontoinnehavare med stor omsättning redan beklagat sig över att dessa avgifter äro allt för betungande. Givet är ock, att postgiroörelsen ej skulle kunna vinna någon vidare framgång, därest densamma icke kunde påräkna anslutning jämväl från större affärsföretag, organisationer och sammanslutningar.

Avgifterna i postgiroörelsen hava av 1917 års postkommitté föreslagits att utgå med sådana belopp, att de i första hand skulle täcka skillnaden

mellan för postgirorörelsen beräknade utgifter och det räntebelopp, som kunde antagas tillgodokomma rörelsen genom räntebärande placering av de i rörelsen inestående medlen. Därjämte skulle avgifterna giva postgirorörelsen den ekonomiska säkerhetsmarginal, som ansetts önskvärd.

Vid utförande av de undersökningar, som lågo till grund för kommitténs förslag till avgiftsberäkning, synes man huvudsakligen hava tagit hänsyn till postgirorörelsens ekonomiska resultat under endast de första eller de närmaste åren efter rörelsens införande. Vid beräkning av kostnaderna för rörelsen utgick kommittén helt naturligt från den sedermera övergivna organisationsformen med till en början fyra postcheckkontor. Enligt kommitténs beräkningssätt och föreslagna — d. v. s. nu gällande — avgiftsskala skulle redan under postgirorörelsens första tid erhållas en vinst å rörelsen av omkring 93,000 kronor.

En av generalpoststyrelsen under år 1920 verkställd undersökning rörande det sannolika ekonomiska resultatet för postverket av postcheckrörelsens införande i Sverige, vilken utredning byggt på de av postcheckkommittén föreslagna avgifterna och beräknade direkta kostnader, har bekräftat kommitténs antagande, att rörelsen borde komma att icke blott bära sig utan även lämna visst överskott. Med bortseende från eventuella indirekta kostnader på grund av antagen minskning av viss annan posttrafik eller för visst å postanstalterna utfört arbete i postcheckrörelsen — en faktor, till vilken postcheckkommittén icke tog hänsyn i sina ekonomiska beräkningar — skulle enligt omhandlade undersökning postgirorörelsen under de första tio åren efter sitt genomförande lämna ett årligt överskott, varierande från omkring 350,000 kronor det första året till i runt tal $5\frac{1}{2}$ miljon kronor det tionde året.»

Generalpoststyrelsen framhåller, att medan nyssberörda beräkningar av postgirorörelsens sannolika ekonomiska resultat utgått från att nämnda rörelse skulle organiseras med till en början fyra, sedermera sannolikt flera postgironkontor, i enlighet med statsmakternas beslut för närvarande funnes endast ett dylikt kontor, förlagt till styrelsens postsparbanksbyrå under omedelbar ledning av chefen för samma byrå. Styrelsen erinrar vidare, att departementschefen i förberörda proposition, nr 209, till nästlidet års riksdag anförde, att med nyssnämnda förenklingar i postgirorörelsens organisation den tidigare beräknade utgiftssiffran syntes kunna väsentligen reduceras. Att verkställa en ny sannolikhetsberäkning angående rörelsens bärighet syntes departementschefen icke heller nödvändigt, då rörelsen med den föreslagna enklare organisationsformen komme att ingå i postverket på samma sätt som andra postala rörelsegränar, såsom exempelvis paket- och postanvisningsrörelserna. Departementschefen hade därför ansett sig med utgångspunkt från de av postcheckkommittén verkställda beräkningarna kunna räkna med en avsevärt större vinstmarginal än den av kommittén förslagsvis angivna, 93,000 kronor, samt uttalade, att postgirorörelsen i allt fall kunde antagas bliva en god affär för postverket.

Härom anför nu generalpoststyrelsen ytterligare:

»Det har sålunda redan vid postgirorörelsens införande förutsatts, att kostnadsbeloppet för rörelsen skulle bliva väsentligt mindre än det ursprungligen beräknade. Att så måste bliva fallet framgår för övrigt ännu tydligare vid beaktande av att postcheckkommitterade (vilkas utlåtande avgavs under

år 1919) i sina kalkyler rört sig med ett annat och lägre penningvärde än det för närvarande rådande.

Man synes därför vara berättigad antaga, att utbetalningsavgifterna kunna, utan risk att rörelsens bärighet äventyras, avsevärt modifieras. Detta bestyrkes jämväl av en inom postgirokontoret verkställd utredning angående postgirorörelsens omfattning under 1925 års två första månader.

Inkomsterna i postgirorörelsen äro av två slag, dels ränteinkomst av i rörelsen inestående medel, dels inkomster av avgifter. Hittillsvarande successiva ökning av antalet konton och beloppet av därå inestående behållning ger vid handen, att ränteinkomsten torde bliva väl så stor, med all sannolikhet större, än föregående undersökningar visat. Inkomsten av avgifter beror på antalet transaktioner och dessas belopp. Förenämnda utredning har i stort sett givit samma resultat som föregående undersökningar. Men med beaktande av att antalet postgirokonton med största sannolikhet kommer att redan under år 1925 bliva minst ett eller annat tusental större än vad på sin tid av såväl postcheckkommittén som generalpoststyrelsen beräknades (5,000), kunna emellertid avgifterna — om hänsyn tages till det ändrade penningvärdet — väntas bliva större, än vad förut beräknats. 1917 års postcheckkommitté beräknade 408,000 kronor, 1920 års undersökning inom generalpoststyrelsen gav till resultat 542,000 kronor. Postgirokontorets nu gjorda utredning ger ett belopp av omkring 500,000 kronor, allt för första verksamhetsåret räknat. I detta senare belopp ingå utbetalningsavgifterna med i runt tal en femtedel eller cirka 100,000 kronor.

Hur osäkra än de slutsatser må vara, som kunna dragas av nu gjorda undersökning på ett område, där man har mycket liten erfarenhet att stödja sig på, torde nu gjorda utredning kunna tillmätas minst samma vitsord som tidigare utredningar, vilka icke grundat sig på någon som helst erfarenhet. Man kan för övrigt bortse från skiljaktigheten i belopp och endast anse, att den sista undersökningen blott bekräftat resultaten av föregående utredningar samt dessutom visat, att det finnes anledning att med en viss optimism motse postgirorörelsens framtida utveckling. Vid bedömning av postgirorörelsens bärighet får man givetvis icke heller räkna endast med det första årets resultat utan betrakta rörelsen såsom ett i stor stil och på lang sikt lagt företag.

Generalpoststyrelsen har icke nu haft tillfälle att närmare granska de beräkningar även för senare år, som gjorts vid styrelsens tidigare undersökning i denna sak. Redan i det föregående har emellertid framhållits, att denna undersökning räknat med en synnerligen rask ökning av postgirorörelsens driftöverskott. Vad inkomsterna beträffar, skulle dessa efter 10 år överstiga 6 miljoner kronor, och redan efter tre år skulle enbart ränteinkomsten av i postgirorörelsen inestående medel vara tillräcklig för täckning av de direkta omkostnaderna. Härav följer, att en modifiering av utbetalningsavgifterna i postgirorörelsen kan vidtagas, utan att rörelsens bärighet därigenom äventyras.

En av 1917 års postcheckkommitté gjord jämförelse mellan de utbetalningsavgifter i postgirorörelsen, som upptagas i Sverige, och dem, som utgå i postgiro- eller liknande verksamhet i främmande länder, visar, att dessa avgifter i Sverige för större belopp äro ej oväsentligt högre än i flertalet övriga länder. Detta är rätt så anmärkningsvärt. Förhållandet borde givetvis hava varit det motsatta, då svenska postgirorörelsen helt naturligt alltid måste räkna med att vi här i Sverige — i motsats till vad förhållandet är i utlandet — i postremissväxeln hava ett billigt och relativt bekvämt betalningsmedel.

Av en jämförelse med utländska taxeförhållanden framgår dessutom, att

man i vissa länder använder två avgiftsskalor, av vilka den billigare tillämpas i fråga om utbetalningar till kontoinnehavare själv (Frankrike, Italien), eller sådana utbetalningar, som ske direkt vid girokontor (Schweiz, Danmark). Det senare systemet torde i praktiken giva delvis samma resultat som det förra — billigare avgifter för kontoinnehavare — enär flertalet utbetalningar direkt från postgirokontor lärer ske till kontoinnehavare. Sistnämnda system skulle emellertid i Sverige verka ojämnt, enär utom Stockholm bosatt kontoinnehavare i regel icke kunde utkvittera medlen å postgirokontoret. Det franska systemet synes däremot principiellt svara mot det önskemål, som framförts av kooperativa förbundet. För bedömning av kostnaden för ett liknande system (billigare eller inga avgifter vid utbetalningar till kontoinnehavare från dessas egna konton) i Sverige är av vikt att veta, med vilken andel avgifterna för sådana utbetalningar bidraga till totala inkomsten av utbetalningsavgifterna. En undersökning på grundval av förhållandena härutinnan under tiden januari—februari i år ger vid handen, att medan antalet ifrågavarande utbetalningar kan uppskattas till att utgöra endast några få procent av hela antalet utbetalningar, utgöra avgifterna för de förra mellan 40 och 50 procent av den sammanlagda avgiftsinkomsten. Detta förhållande får sin förklaring däraf, att utbetalning till kontoinnehavare sker först, när behållningen å kontot uppnått en viss storlek. Antalet sådana utbetalningar blir därför obetydligt, medan de för varje gång utbetalta beloppen bliva avsevärt stora (ofta mellan 100,000 och 200,000 kronor) och därmed också avgifterna särdeles höga (för 100,000 kronor med fördelning på 20 utbetalningskort icke mindre än 21 kronor).

Då utbetalningsavgifterna äro den mindre delen av postgirorörelsens inkomster av avgifter (de hava förut beräknats komma att för första året uppgå till omkring 100,000 kronor), skulle införandet av avgiftsfrihet för utbetalningar till kontoinnehavare undandraga postgirorörelsen ett relativt obetydligt belopp, första året 40- å 50,000 kronor.

I likhet med vad postecheckkommittén på sin tid anfört, finner generalpoststyrelsen det vara önskvärt, att avgifterna i postgirorörelsen hållas så låga som det med hänsyn till rörelsens bärighet är möjligt. Och då styrelsen håller före, att en befrielse från erläggande av avgifter vid utbetalning till kontoinnehavare av belopp från dennes eget konto kan medgivas med hänsyn till postgirorörelsens ekonomiska resultat och måste genomföras, därest postgirorörelsen skall på avsett sätt utvecklas, anser sig generalpoststyrelsen böra tillstyrka, att sådan avgiftsfrihet genomföres.»

På grund av det anförda hemställer generalpoststyrelsen om sådan ändring av 6 § i förordningen angående postgirorörelse, att utbetalning till kontoinnehavare från dennes eget konto skall vara avgiftsfri.

Byråchefen Döss har ansett, att den föreslagna författningsändringen borde givas retroaktiv verkan från innevarande års början. *Byråchefen Lager* har på anförda skäl ansett, att styrelsen icke nu bort uttala sig för utbetalningsavgifternas borttagande vid utbetalning till kontoinnehavare från dennes eget konto, utan att i stället frågan framdeles, exempelvis efter utgången av innevarande år, borde underkastas en grundligare utredning än som nu varit möjligt att åvägbringa.

Reservationer.

Departementschefen har för egen del anfört följande:

Ehuru det naturligen måste möta svårigheter att vid införandet av en helt ny rörelsegren inom postverket från början på ett ur alla synpunkter tillfredsställande sätt avvåga de avgifter, som skola utgå inom sagda rörelse-

Departements-
chefen.

gren, synes man dock icke utan någon tids erfarenhet böra vidtaga ändringar i de sålunda fastställda avgifterna utan att särskilda skäl därtill föreligga. Såsom av det föregående framgår, hava emellertid redan några månader från postgiroörelsens början påvisats vissa olägenheter, som bliva en följd av de nu stadgade avgifterna, såvitt de avse utbetalning till kontoinnehavare från dennes eget postgirokonto. Då en dylik omständighet synes ägnad att försvåra den allt större anslutning till postgiroörelsen, som är önskvärd, för att densamma skall fylla sitt ändamål att underlätta betalningsörelsen, torde en jämkning av bestämmelserna i denna del få anses motiverad under förutsättning dock, att postgiroörelsens ekonomi tillåter en sådan åtgärd. Av den utredning, generalpoststyrelsen i sådant hänseende förebragt, vill det synas, som om bärigheten av postgiroörelsen icke skulle äventyras genom att, på sätt föreslagits, avgiften nu borttoges vid utbetalning till kontoinnehavare från dennes eget postgirokonto. Med hänsyn härtill anser jag mig icke böra motsätta mig, att den av generalpoststyrelsen förordade ändringen beträffande utbetalningsavgiften nu genomföres, och torde berörda ändring lämpligen böra träda i tillämpning snarast möjligt efter det frågan varit föremål för riksdagens prövning.

Generalpost-
direktören.

Till utskottet har från vederbörande departement under hand överlämnats en av generalpostdirektören utarbetad, den 30 nästlidna mars dagtecknad promemoria, däri generalpostdirektören — med förmälan att han på grund av tjänsteresa varit förhindrad att deltaga i behandlingen av nu ifrågasvarande ärende — på anförda skäl meddelat, att han icke kunnat biträda styrelsens beslut i ärendet utan instämt i det av byråchefen Lager avgivna särskilda yttrandet.

Generalpostdirektören framhåller, att han hyste de största betänkligheter för att borttaga utbetalningsavgiften vid utbetalning till kontoinnehavaren. Borttoges denna avgift, kunde det leda till, att en mycket stor del kontoinnehavare för varje dag uttoge å vederbörande konton influtna medel. På detta sätt bleve emellertid postgiroörelsen i själva verket ej annat än en ny slags postanvisningsrörelse, vilken emellertid komme att skilja sig från den vanliga postanvisningsrörelsen därigenom, att i denna senare avgifterna vore så avsevärt mycket högre än i postgiroörelsen.

Förutsättningen för att postgiroörelsen, trots de inom denna avsevärt lägre avgifterna än inom postanvisningsrörelsen, icke skulle åsamka statsverket någon inkomstminskning, vore ju, att medel skulle komma att inestå å kontona, vilka medel, då de ej disponerades omedelbart, av postgiroörelsen skulle kunna givas placering, som tillförsäkrade rörelsen ränteinkomst. Utebleve nu av ovan nämnda orsaker denna ränteinkomst, vore ju tydligt, att postgiroörelsen för sin penningbefordran komme att uppbära vid försändning till ett konto endast inbetalningsavgiften samt vid försändning från kontot endast utbetalningsavgiften, d. v. s. avgifter, vilka var för sig i genomsnitt icke torde komma att uppgå till mer än hälften av den ovannämnda genomsnittsavgiften för en postanvisning.

Överflyttades penningeförsändandet i någon större omfattning från postanvisnings- till postgiroörelsen och komme de å vederbörande konton influtna medlen därvid omedelbart att uttagas — vilket vore antagligt, om utbetalningsavgiften slopades — bleve således följden, att statsverket till-

skyndades en inkomstminskning, som kunde komma att uppgå till betydande belopp.

Ett bifall till förslaget skulle dessutom medföra, att penningförsändningar i assurerade brev skulle i stor utsträckning överflyttas till girorörelsen, varigenom likaledes en inkomstminskning för statsverket bleve följden.

Vad vidare anginge själva postgirorörelsens ekonomi, så syntes det vara utslutet, att denna rörelse nu skulle kunna bära sig, om utbetalningsavgiften komme att slopas vid utbetalning från postgirokonto till kontoinnehavaren själv.

Generalpostdirektören anför vidare, att den ifrågasatta ändringen komme att hava den ekonomiskt mest kännbara inverkan på girorörelsens *räntekomster*. Slopades utbetalningsavgiften för kontoinnehavarens egna uttagningar, komme denne, såsom ock redan börjat visa sig, helt säkert att, så snart några medel influtit på hans konto, skynda sig att uttaga dessa för att placera dem i bankinrättning mot högre ränta än i postgirorörelsen. På så sätt komme denna rörelse att i en mycket stor utsträckning berövas den inkomstkälla, på vilken girorörelsens ekonomi i väsentlig grad skulle grundas.

Det syntes vara av vikt, att man på detta sätt gjorde sig reda för de ekonomiska konsekvenserna för statsverket, innan man vidtog den nu ifrågasatta avgiftsreformen, vilken ingalunda, som man velat göra gällande, endast avsåge en mindre jämkning av de nyligen fastställda avgifterna, utan i själva verket kunde komma att innebära en genomgripande förändring av hela girorörelsens natur. Att nu endast tre månader efter sedan girorörelsen börjat sin verksamhet göra en ändring i rörelsens avgiftssystem, som måste förorsaka statsverket en inkomstminskning av mycket betydande belopp, syntes synnerligen opåkallat, då inga som helst vägande skäl för en dylik förändring kunnat åvägbringas.

Den vid förlidet års riksdag antagna förordningen om postgirorörelse trädde i kraft den 1 januari innevarande år. Såsom redan omnämnts, äger postverket enligt § 6 i förordningen i postgirorörelsen uppbära för varje inbetalning 10 öre och 20 öre, om inbetalningen uppgår till högst resp. överstiger 50 kronor, och för varje utbetalning en grundavgift av 5 öre samt en tilläggsavgift av 2 öre för varje påbörjat hundratal kronor av det belopp, som skall utbetalas. Avgiften för inbetalning är sålunda fastställd till högst 20 öre, varemot vid utbetalning densamma är obegränsad.

Utskottet.

Såsom av den förut lämnade redogörelsen framgår, har i början av sistlidna februari månad framställning gjorts därom, att utbetalningsavgift icke skulle vidare utgå beträffande belopp, som från postgirokonto utbetalades till kontoinnehavaren själv. Generalpoststyrelsen har för sin del tillstyrkt den föreslagna ändringen och därvid åberopat en inom postgirokontoret verkställd utredning angående postgirorörelsens omfattning under årets två första månader. Styrelsen har emellertid icke varit enhälligt, i det att ledamoten av styrelsen byråchefen Lager ansett, att styrelsen icke nu bort uttala sig för den ifrågavarande avgiftens borttagande, utan att frågan i stället framdeles, exempelvis efter 1925 års utgång, bort underkastas en grundligare utredning än som nu varit möjlig. Generalpostdirektören, som varit förhindrad att delta i ärendets handläggning inom styrelsen, har sedermera förklarat sig instämma i byråchefen Lagers yttrande.

Även utskottet anser, att frågan om borttagande av den nu föreskrivna avgiften vid utbetalning till kontoinnehavare från dennes eget konto bör göras till föremål för en grundligare utredning än den, som varit möjlig efter den korta tid förordningen tillämpats. Såsom generalpostdirektören framhållit, torde avgiftens borttagande komma att medföra en betydande inkomstminskning för postverket, och lärer det under sådana förhållanden för frågans bedömande vara nödvändigt att erhålla noggranna och tillförlitliga uppgifter rörande de ekonomiska konsekvenserna av förslagets genomförande. Då utskottet alltså anser en något längre tids erfarenhet böra avvaktas, har utskottet icke för närvarande velat tillstyrka bifall till Kungl. Maj:ts förslag utan hemställer,

att Kungl. Maj:ts förevarande proposition nr 185 icke må av riksdagen bifallas.

Stockholm den 30 april 1925.

På bankoutskottets vägnar:

K. J. GUSTAFSSON.

Vid detta ärendes slutbehandling hava närvarit:
 av första kammaren: herrar *Gustafsson* i Stensholm, *Lindley*, *Vindahl*, *Dalberg*, *Berge*, *Bondeson*, *Lindgren* och *Bodin*; samt
 av andra kammaren: herrar *Winkler*, *Borggren*, *Bäcklund*, *Olsson* i Berg, *Lovén*, *Kloo*, *Svensson* i Betingetorp och *Höglund*.

Reservation

av herrar *Lindley*, *Dalberg*, *Borggren*, *Lovén*, *Berge*, *Bondeson* och *Höglund*, vilka anfört följande:

»Undertecknade anse, att utskottet bort förorda bifall till föreliggande proposition och få såsom motivering härför anföra följande.

De i postgiroörelsen utgående utbetalningsavgifterna — för att endast beröra de avgifter, varom nu är fråga — hava fastställts efter förslag av 1917 års postcheckkommitté. Det faller av sig självt, att kommitténs avgiftsförslag grundade sig på det då rådande låga penningvärdet. Man hade kunnat förvänta, att, då frågan om postgiroörelsens införande i Sverige förelades 1924 års riksdag och penningvärdet då var helt annorlunda än när postcheckkommitténs beräkningar gjordes, frågan om storleken av nu berörda avgifter underkastats en omsorgsfull utredning. Hade en sådan utredning kommit till stånd, skulle resultatet härav säkerligen hava blivit en kraftig reducering av de föreslagna utbetalningsavgifterna. Ett dylikt antagande vinner desto mera i styrka, om man betänker, att motsvarande avgifter i de flesta främmande länder med postgiroörelse i genomsnitt icke äro ens hälften så höga

som i Sverige. När fråga är om utbetalning till kontoinnehavare från dennes eget konto, utgår i Frankrike och Italien en så låg avgift, att man kan säga, att dylik utbetalning praktiskt taget är avgiftsfri. Dessa omständigheter måste, enligt vårt förmenande, ovillkorligen beaktas, enär de äro ett talande bevis för att utbetalningsavgifterna i den svenska postgiroörelsen äro mycket för höga, särskilt när det gäller utbetalning till kontoinnehavare från dennes eget konto. Med vårt utbredda postremissväxelsystem — vartill motstykke eke finnes någonstades i utlandet — hade man kunnat förvänta, att utbetalningsavgifterna i Sverige skulle hava satts betydligt lägre än motsvarande avgifter i utlandet. Postverkets största inkomst av postgiroörelsen blir säkerligen ränteinkomsten å sådana i rörelsen inestående medel, som kunna göras räntebärande genom placering i bank eller på annat sätt. Vid sådant förhållande torde det vara av synnerligen stor vikt, att postgiroörelsen även har stora kunder, som tillföra rörelsen något mera avsevärt kapital. Visserligen lära väl de många mindre kunderna också bliva postgiroörelsen till gagn, men rörelsen kan säkerligen icke undvara det större kapitalet, om rörelsen skall kunna bära sig, vilket vi förutsätta är villkoret för rörelsens fortbestånd. Det kan icke vara rimligt att begära, att en firma, som låtit behållningen å sitt postgirokonto stiga till 100,000 kronor, skall betala en avgift av 21 kronor för att utfå dessa pengar.

För vår del äro vi av den uppfattningen, att ett bifall till propositionen skulle i hög grad jämna vägen för postgiroörelsens fortsatta utveckling, men att ett avslag skulle tillfoga rörelsen ett avsevärt avbräck. När nu postgiroörelse en gång införts, synes det oss, som om riksdagen icke borde undandraga sig att medverka till ändring av en detaljbestämmelse, som hotar att lamslå hela postgiroörelsen. Det är visserligen sant, att rörelsen under de gångna månaderna utvecklats sig normalt, men det finnes skäl antaga, att, då de större kontoinnehavarna anslutit sig, de utgått från att den av Kungl. Maj:t ifrågasatta ändringen skulle komma till stånd. Men avslår nu riksdagen propositionen, torde resultatet härav komma till synes ganska snart. Och det vore verkligen att beklaga, om postgiroörelsen skulle förlora de stora affärsföretag samt sociala föreningar och sammanslutningar av skilda slag, som, enligt hittills vunnit erfarenhet, tillföra postgiroörelsen ett avsevärt kapitaltillskott.

Vi medgiva gärna, att förslaget till ändring kommer snart efter postgiroörelsens start, men detta räkna vi snarare som en förtjänst än som ett fel. Ty om man i ett ekonomiskt företag inser, att en bestämmelse är sådan, att den försvårar företagets utveckling, måste det anses klokt att snarast möjligt vidtaga nödig förändring.

Ett avslag å propositionen skulle helt visst för de enskilda bankerna leda till för dem rätt så obehagliga konsekvenser. På denna fråga anse vi oss emellertid icke för närvarande böra närmare ingå.

I behandlingen inom generalpoststyrelsen av den framställning, varpå Kungl. Maj:ts proposition grundar sig, deltog, enligt vad vi erfarit, jämväl samtliga tre postsparbanksfullmäktige, direktören K. Eriksson, bankofull-

måktigen Norberg och häradshövding Kinander. Och då jämväl dessa tre postsparbanksfullmäktige deltog i generalpoststyrelsens beslut att förorda utbetalningsavgifternas borttagande vid utbetalning till kontoinnehavare från dennes eget konto, kan man vara övertygad om att reformen är nödvändig. Och enligt vår uppfattning bör förändringen vidtagas snarast möjligt. Ty riksdagen, som en gång medverkat till rörelsens införande, läser icke hava anledning att låta stora stötestenar ligga i vägen för rörelsens utveckling.

På grund av det ovan anförda hemställa vi,

att Kungl. Maj:ts förevarande proposition nr 185 må av riksdagen bifallas.»

Bilaga till reservationen.

Tabell över utbetalningsavgifter i postgiroörelsen i Sverige och vissa främmande länder.

Belopp i respektive länders mynt (fr., kr. etc.)	Belgien	Danmark		Frankrike	Italien	Sverige	Schweiz	
	fr.	vid utbetalning genom girokontoret kr.	vid utbetalning genom postanstalt kr.		lire	kr.	vid utbetalning genom girokontor fr.	vid utbetalning genom postanstalt fr.
10	0.11	0.11	0.16	15 centimes vid utbetalning till kontoinnehavare från eget konto, vid annan utbetalning utgår vanlig postavsningsavgift minskad med utbäringsavgift. 15 centimes vid utbetalning till kontoinnehavare från eget konto samt utbetalning vid girokontor av »kasschecker». För övriga utbetalningar till belopp av högst 3,000 lire, se bredvidstående kolumn.	0.25	0.07	0.05	0.15
50	0.11	0.11	0.16		0.40	0.07	0.05	0.15
100	0.11	0.11	0.16		0.60	0.07	0.05	0.15
500	0.13	0.15	0.20		1: —	0.15	0.10	0.20
1,000	0.15	0.20	0.25		1: 50	0.25	0.10	0.20
5,000	0.35	0.60	0.65			1: 05	0.30	0.40
10,000	0.60	1.10	1.15			2: 10	0.55	0.65
100,000	6: —	10: 50	10: 75			21: —	5: 05	5: 15
500,000	30: —	52: 50	53: 75			105: —	25: 05	25: 15